

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ ఏకోనవింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనవింశః సర్గః ॥

రావణేనానరణ్యస్య వధస్తతస్తస్య శాపప్రాప్తిశ్చ

అథ జిత్యా మరుత్తం స ప్రయయౌ రాక్షసాధిపః |
నగరాణి నరేంద్రాణాం యుద్ధకాంక్షీ దశాననః || 7.19.1 ||

సమాసాద్య తు రాజేంద్రాన్ మహేంద్రవరుణోపమాన్ |
అబ్రవీద్ రాక్షసేంద్రస్తు యుద్ధం మే దీయతామితి || 7.19.2 ||

నిర్జితాః స్మేతి వా బ్రూత ఏష మే హి సునిశ్చయః |
అన్యథా కుర్వతామేవం మోక్షో నైవోపపద్యతే || 7.19.3 ||

తతస్త్వభీరవః ప్రాజ్ఞాః పార్థివా ధర్మనిశ్చయాః |
మంత్రయిత్వా తతోఽన్యోన్యం రాజానః సుమహాబలాః || 7.19.4 ||

నిర్జితాః స్మేత్యభాషంత జ్ఞాత్వా వరబలం రిపోః |
దుష్యంతః సురథో గాధిర్గయౌ రాజా పురూరవాః || 7.19.5 ||

ఏతే సర్వేఽబ్రువంతస్తాత నిర్జితాః స్మేతి పార్థివాః |
అథాయోధ్యాం సమాసాద్య రావణో రాక్షసాధిపః || 7.19.6 ||

సుగుప్తామనరణ్యేన శక్రేణేవామరావతీం |
స తం పురుషశార్దూలం పురందరసమం బలే || 7.19.7 ||

ప్రాహ రాజానమాసాద్య యుద్ధం దేహీతి రావణః |
నిర్జితోఽస్మీతి వా బ్రూహి త్వమేవం మమ శాసనం || 7.19.8 ||

అయోధ్యాధిపతిస్తస్య శ్రుత్వా పాపాత్మనో వచః |
అనరణ్యస్తు సంక్రుద్ధో రాక్షసేంద్రమథాబ్రవీత్ || 7.19.9 ||

దీయతే ద్వంద్వయుద్ధం తే రాక్షసాధిపతే మయా |
సంతిష్ఠ క్షిప్రమాయత్తో భవ చైవం భవామ్యహం || 7.19.10 ||

అథ పూర్వం శ్రుతార్థేన నిర్జితం సుమహద్ బలం |
నిష్కామత్ తన్నరేంద్రస్య బలం రక్షోవధోద్యతం || 7.19.11 ||

నాగానాం దశసాహస్రం వాజినాం నియుతం తథా |
రథానాం బహుసాహస్రం పత్తీనాం చ నరోత్తమ || 7.19.12 ||

మహీం సంఛాద్య నిష్కాంతం సపదాతిరథం రణే |
తతః ప్రవృత్తం సుమహద్ యుద్ధం యుద్ధవిశారద || 7.19.13 ||

అనరణ్యస్య నృపతే రాక్షసేంద్రస్య చాద్భుతం |
తద్ రావణబలం ప్రాప్య బలం తస్య మహీపతేః || 7.19.14 ||

ప్రాణశ్యత తదా సర్వం హవ్యం హుతమివానలే |
యుద్ధా చ సుచిరం కాలం కృత్వా విక్రమముత్తమం || 7.19.15 ||

ప్రజ్వలంతం తమాసాద్య క్షిప్రమేవావశేషితం |
ప్రావిశత్ సంకులం తత్ర శలభా ఇవ పావకం || 7.19.16 ||

సోఽపశ్యత్ తన్నరేంద్రస్తు నశ్యమానం మహాబలం |
మహార్ణవం సమాసాద్య వనాపగశతం యథా || 7.19.17 ||

తతః శక్రధనుఃప్రఖ్యం ధనుర్విస్ఫారయన్ స్వయం |
ఆససాద నరేంద్రస్తు రావణం క్రోధమూర్ఛితః || 7.19.18 ||

అనరణ్యేన తేఽమాత్యా మారీచశుకసారణాః |
ప్రహస్తసహితా భగ్నా వ్యద్రవంత మృగా ఇవ || 7.19.19 ||

తతో బాణశతాన్యష్టౌ పాతయామాస మూర్ధని |
తస్య రాక్షసరాజస్య ఇక్ష్వాకుకులనందనః || 7.19.20 ||

తస్య బాణాః పతంతస్తే చక్తిరే న క్షతం క్వచిత్ |
వారిధారా ఇవాభ్రేభ్యః పతంత్యో గిరిమూర్ధని || 7.19.21 ||

తతో రాక్షసరాజేన క్రుద్ధేన నృపతిస్తదా |
తలేనాభిహతో మూర్ధ్ని స రథాన్నిపపాత హ || 7.19.22 ||

స రాజా పతితో భూమౌ విహ్వలః ప్రవివేపితః |
వజ్రదగ్ధ ఇవారణ్యే సాలో నిపతితో యథా || 7.19.23 ||

తం ప్రహస్యాబ్రవీద్ రక్ష ఇక్ష్వాకుం పృథివీపతిం |
కిమిదానీం ఫలం ప్రాప్తం త్వయా మాం ప్రతి యుధ్యతా || 7.19.24 ||

త్రైలోక్యే నాస్తి యో ద్వంద్వం మమ దద్యాన్నరాధిప |
శంకే ప్రసక్తో భోగేషు న శృణోషి బలం మమ || 7.19.25 ||

తస్యైవం బ్రువతో రాజా మందాసుర్వాక్యమబ్రవీత్ |
కిం శక్యమిహ కర్తుం వై కాలో హి దురతిక్రమః || 7.19.26 ||

నహ్యహం నిర్జితో రక్షస్త్యయా చాత్మప్రశంసినా |
కాలేనైవ విపన్నోఽహం హేతుభూతస్తు మే భవాన్ || 7.19.27 ||

కిం త్విదానీం మయా శక్యం కర్తుం ప్రాణపరిక్షయే |
న హ్యహం విముఖో రక్షో యుధ్యమానస్త్యయా హతః || 7.19.28 ||

ఇక్ష్వాకుపరిభావిత్యాద్ వచో వక్ష్యామి రాక్షస |
 యది దత్తం యది హుతం యది మే సుకృతం తపః |
 యది గుప్తాః ప్రజాః సమ్యక్ తదా సత్యం వచోఽస్తు మే || 7.19.29 ||

ఉత్పత్స్యతే కులే హ్యస్మిన్నిక్ష్యాకూణాం మహాత్మనాం |
 రామో దాశరథిర్నామ స తే ప్రాణాన్ హరిష్యతి || 7.19.30 ||

తతో జలధరోదగ్రస్తాడితో దేవదుందుభిః |
 తస్మిన్నుదాహతే శాపే పుష్పవృష్టిశ్చ ఖాచ్ఛ్యతా || 7.19.31 ||

తతః స రాజా రాజేంద్ర గతః స్థానం త్రివిష్టపం |
 స్వర్గతే చ నృపే తస్మిన్ రాక్షసః సోఽపసర్పత || 7.19.32 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
 ఉత్తరకాండే ఏకోనవింశః సర్గః ||